

Fizika Világ bajnokság Indonéziában

2011. december 28. és 2012. január 3. között rendezték meg Indonéziában, Mataram városában (Lombok szigetén) az első WoPhO-t (World Physics Olympiad), ami magyarul a Fizika Világ bajnokság nevet kapta. Magyarországról ketten vettek részt a versenyen, *Szabó Attila*, aki a pécsi Leőwey Gimnázium 11. osztályos tanulója és *Béres Bertold*, aki a budapesti Puskás Tivadar Távközlési Technikum végzős diákja. Szabó Attila abszolút negyediként *aranyérmel* szerzett, Béres Bertold pedig *bronzérmes* lett a versenyen.

A világ bajnokságra mindenki egyénileg nevezett be, és egyénileg készült föl. A versenyen olyan diákok szerepelhettek, akik 2011. nyaráig nem töltötték be 20. életévüket, és nem kezdték el egyetemi tanulmányaikat. Így fordulhatott elő, hogy a legjobban szereplő magyar diákot, Szabó Attilát mindössze három olyan versenyző előzte meg, akik mindannyian már elsőéves egyetemisták voltak a világ bajnokság idején. A versenyt lényegében *Yohanes Surya* találta ki, aki lassan húsz éve a Nemzetközi Fizikai Diákolimpiára (IPhO) készülő indonéz csapat vezetője. Ő kezdeményezte az Ázsiai Fizikai Diákolimpiák (APhO) megrendezését is, melynek Indonézia két ízben házigazdája volt, és ő a vezetője a Surya Intézetnek (Surya College of Education), ami a nemzetközi diákolimpiákra készülő indonéz diákok legfontosabb tehetséggondozó központja.

Surya professzor alap gondolata az volt, hogy olyan nemzetközi fizikaverseny jöjjön létre, amelynek a feladatai izgalmasabbak, érdekesebbek, sőt nehezebbek is, mint az IPhO és APhO feladatok. Ennek érdekében feladatkitűző versenyt is hirdetett, melynek győztesei voltak a három elméleti és két kísérleti feladat szerzői. Magyar részről *Vigh Máté* volt az egyik nyertes, ő találta ki az első elméleti feladatot, ami egy, a végein görgőkkel ellátott rúd mozgását tárgyalta. *Viktor Ivanov* (Bulgária) feladata a mágneses lebegtetésű („maglev”) vasút egyik megvalósítási módjáról szólt, *Ruo Peng Wang* (Kína) példájának pedig a délibáb és annak egy érdekes formája, a „fata morgana” volt a témája. A kísérleti fordulóban *Erwin Tanin* és *Andika Putra* (Indonézia) feladata a granulált anyagok viselkedésével foglalkozott, míg *Oki Gunawan* (Indonézia, USA) feladatában forgó mágnesek okozta örvényáramos csillapodást kellett vizsgálniuk a versenyzőknek. A feladatok teljes szövege megtalálható a WoPhO honlapján: www.wopho.org.

A szervezők lehetőséget teremtettek arra, hogy azok is versenyezzenek, akik nem jutottak el a Nemzetközi Fizikai Diákolimpiára (például azért, mert országuk nem vesz részt a diákolimpián). A Világ bajnokságra meghívást kaptak a Nemzetközi Fizikai Diákolimpia és az Ázsiai Fizikai Diákolimpia aranyérmesei, továbbá azok a diákok, akik a 2011-es év első felében zajló, levelező jellegű válogatóversenyen kiemelkedően szerepeltek (Szabó Attila második, Béres Bertold pedig nyolcadik lett ezen a válogatóversenyen). A válogató feladatai szintén megtalálhatóak a WoPhO honlapján (www.wopho.org) számos nyelven, ezek között magyarul is.

A verseny szervezői a meghívott diákoknak nemcsak a szállás és étkezés költségeit fedezték, hanem utólag visszafizették a repülőjegyük árát is. Ennek ellenére csak nagyon kevesen szerepeltek eredményesen a válogatón (mindössze kilenc diák az egész világról), és az olimpiai nyertesekkel kiegészülve is kevesen, összesen huszonöt külföldi versenyző vett részt az első WoPhO-n. A külföldiek mellett nyolcvan indonéz tanuló is versenyzett, akik közül csak kevesen értek el kiemelkedő eredményt. A Fizika Világ bajnokság valóban nagyon nehézre sikerült, 50%-os eredménnyel már bőven aranyérmet lehetett szerezni.

A szervezők a verseny mellett sok kirándulásról, táncról, játékról, strandolási lehetőségről gondoskodtak, így bepillantást nyerhettünk az indonéz életbe is. A magyar delegáció a verseny után Lombokról gyorshajóval kelt át a tengeren a szomszédos szigetre, Balira, ahol még négy, élményekben gazdag napot töltöttünk.

Ezzel a beszámolóval az is a célunk, hogy minden érdeklődőt biztassunk arra, hogy vegyen részt a második WoPhO válogatóversenyén, ahol február elejétől kettőssel tűzik ki a feladatokat, melyekre két hónap áll a megoldók rendelkezésére. Az „újrátöltött” világ bajnokságról hasznos információkat olvashatunk a KöMaL honlapján a WoPhO ikonra kattintva.

V. M.